

Bono-Emre Yazılı Senet

Bono bir borcu vadelenilmesi özelliği itibarıyla kredi aracı olarak kabul edilebilir. Bono düzenlemekle borçlu borcunu ilerideki bir tarihe ertelemekte, bu miktar ve vade için kredilendirilmiş olmaktadır. Ancak banka hizmetlerinin gelişmesi ve özellikle plastik kart hizmetlerinin yaygınlaşması ve bu yol ile taksit ve vade imkanının kullanılması ile bono kullanımını azalmıştır.

Ancak banka hizmetlerinin gelişmesi ve özellikle plastik kart hizmetlerinin yaygınlaşması ve bu yol ile taksit ve vade imkanının kullanılması ile bono kullanımı azalmıştır. Son dönemde güncel olan, plastik/ banka/ kredi kartlarının taksitli kullanımına getirilen kısıtlar nedeniyle, bono kullanımının tekrar yaygınlaşacağı hususunda piyasada bir beklenti oluştuğunu görmekteyiz. Tek-

rar yıldızı parlayacağı beklenen bu evrağın unsurlarını incelemek ve özellikle bono düzenlerken, alırken nelere dikkat edilmesi gerektiğini belirlemek bono ile adi senet arasındaki farkları bilmek ileride ortaya çıkabilecek sıkıntıları ortadan kaldıracaktır.

PIYASADA ADİ SENET-BONO AYRIMI ÇOK BİLİNİYOR

Öncelikle şunu ifade etmek gerekirse, yasanın saydığı bazı unsurları içe-

ren evrak kambiyo senedi niteliğinde olup adi senede göre bir çok avantajlar içerir. Piyasada ise ne yazık ki adi senet-bono ayrımı çok bilinmediği gibi doldurulması ve kullanımı hususunda da el yordamıyla ve eski alışkanlıklarla bir sistem geliştirilmiş olduğu için kullanıcılar beklemedikleri sonuçlarla karşılaşabilmektedirler. Risk gerçekleştiğinde, yani bono ödenmez ise bu unsurlar alacağın tahsil kabiliyetinde çok etkin rol oynamaktadırlar.

6102 sayılı Yeni Türk Ticaret Kanununun 776. ve devamı maddeleri bonoya ilişkindir. Yasanın belirlediği unsurları basitçe belirler ve uygulamada kullanılırken ihtiyacı giderebilecek şekilde izah ile kılavuz olabilecek bir listeleme çalışması yapmaya çalışırsak;

YASAYLA BELİRLENEN UNSURLARDAN BİRİNİ DAHI İÇERMİYEN METİN, İSTİŞNÂ DURUMLAR HARIÇ BONO SAYILMAZ

- Senet metninde mutlaka BONO veya EMRE YAZILI SENET kelimesi bulunmalıdır.

Avukat Volkan Erel

- Kayıtsız ve şartsız belirli bir **BEDEL** ödeme vaa-dini içermelidir.
- Alacaklının **ADINI** içermelidir,
- Senedin **DÜZENLEME TARİHİ** yazmalıdır,
- Düzenleyenin yani borç-lunun **İMZASI** bulunmalıdır.
- **VADE** yazılmalıdır. Eğer senet metninde vade tarihi yazılmamış ise bu senet ibraz edildiğinde yani görüldüğünde öde-necek bir bono sayılır. Bu halde bononun düzenlendiği tarihten itibaren bir yıl içinde ibrazı gerekir.
- **DÜZENLEME YERİ** yazılmalıdır ancak düzenleme yeri yazılma-mış olan bir bono borçlunun adının yanında yazılı yerde düzenlenmiş sayılır.
- **ÖDEME YERİ** yazılmalı-dır ancak metinde ödeme yeri hususunda bir açıklık bulunmadığı takdirde senedin düzen-lendiği yer, ödeme yeri ve aynı zamanda düzen-leyen yerleşim yeri sayılır.

Yukarıda sayılan unsurlardan birini dahi içermeyen metin, yine yukarıda sayılan istisna durumlar hariç, bono sayılmaz. Bu itibarla bu unsurlar mutlaka kontrol edilmelidir.

DÜZENLENİRKEN DİĞER DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN USURLAR

Zorunlu unsurlar dışında ayrıca uygulamada avantaj yakalamak ve en hızlı şekilde işlemlere giri-şebilmek bakımından da

yetkili kılınan Mahkeme-nin yazılması, borçlu şahıs ise TC kimlik numarasının şirket ise ticaret sicil müdürlüğü ve numarası ile vergi daire ve numara-sının yazılması, adres bilgilerinin ayrıntılı ve doğru şekilde yazılması da önemlidir. Genel itibarıyla düzenlenecek olan bono-nun imzasının veya ciro ile alacaksanız cirosunun sizin önünüzde yapılması, şahıs ise kimlik fotokopisi, şirket ise imza sirküleri, yetki belgesi gibi şirketi borçlandırmaya yetkili olduğunu ispat eder evrakların fotokopisi ile birlikte teslim alınması bir çok tereddüdü baştan yok edecektir.

BASILI SENETLERDE KULLANICIYI YANILTAN METİN

Ayrıca piyasada basılı bir çok metinde bulunan bu nedenle kullanıcıyı yanıltan muacceliyet belir-lemesinin de geçersiz

olduğunu belirtmek gere-kir. Genelde bonoların basılı metinlerinde "iş bu bono vadesinde ödenme-diği takdirde diğer bonolarında muacceliyet kesbedeceği" şeklinde bir belirleme mevcuttur. Bu ibare nedeniyle çoğu kere alacaklı bir bono vadesinde ödenmediğinde diğer bonolarında icra taki-bine konu edebileceğini zannetmektedir. Ancak bu belirleme geçerli değildir ve alacaklı tüm bonoların ayrı ayrı vadelerini bekle-mek zorunda kalmaktadır. Eğer birden fazla ve sıralı bono teslim alacak ve biri-nin veya bir kaçının ödenmemesi halinde diğerlerinin de vadesini beklemeksizin icra taki-bine konu edilebilir olmasını istiyorsanız bunun için ayrıca yazılı bir muacceliyet sözleşmesi yapılmalıdır. Muacceliyet sözleşmesinde tüm bono-lar ayrıntılı unsurlar ile belirlenmeli ve tarafların

“

Yasanın saydığı bazı unsurları içeren evrak kambiyo senedi niteli-ğinde olup adi senede göre bir çok avantajlar içerir. Piyasada ise ne yazık ki adi senet-bono ayrımı çok bilinmediği gibi doldurulması ve kullanımı hususunda da el yordamıyla ve eski alışkanlıklarla bir sistem geliştirilmiş olduğu için kullanıcılar beklemedik-leri sonuçlarla karşıla-şabilmektedirler.”

karaştırdığı muacceliyet şartı açıkça yazılmalıdır.

Tüm unsurları taşısa dahi ayrıca bononun yasanın öngördüğü zamanaşımı süresi içerisinde icra takibine konu edilmesi gerekir Bonolar vadesinden itibaren üç yıl geçmekle zamanaşımına uğrar. Bu itibarla bu sürenin dikkate alınması alacağın tahsil kabiliyeti bakımından son derece önemlidir. Ayrıca sadece rakam ile değil yazı ile de bedel kısmının doldurulmasına dikkat edilmelidir.

Uygulamada belirtilen yasal unsurların önemini belirlemek bakımından bir Hukuk Genel kurulu kararından örnek vermek gerekirse;

**"T.C.
YARGITAY
HUKUK GENEL KURULU
E. 1996/12-672
K. 1996/777
T. 13.11.1996**

- ÖZET : Takip konusu

senette keşide yeri yazılı olmadığı gibi borçluların isim ve soyadlarının yanında idari birim olarak adresleri de gösterilmemiştir. Bu haliyle senet bono vasfında değildir. "

**T.C.
YARGITAY
12. HUKUK DAİRESİ
E. 2013/187
K. 2013/3336
T. 11.2.2013**

ÖZET: Borçlu, takip dayanağı senedin teminat senedi olduğundan bahisle takibin iptaline karar verilmesini talep etmiştir. Bononun, kayıtsız şartsız muayyen bir bedeli ödeme vaadi unsurunu taşıması zorunludur. Bu niteliği haiz olmayan bono, kambiyo senedi vasfında kabul edilemez. Taraflar arasında düzenlenen sözleşmede takip dayanağı çekin 'teminat olarak verildiği' ibaresi yer almaktadır. Sözleşme içeriğindeki taraflar ve

miktar takibe konu bono ile aynı olup, senedin taraflar arasındaki ilişkinin teminatı olarak verildiği, kayıtsız şartsız muayyen bir bedeli ödeme vaadini içermediği anlaşılmaktadır. Bononun taraflar arasındaki hukuki ilişkinin teminatı olarak verilmesi, sözleşme doğrultusunda edimlerini yerine getirip getirmediğinin ve dolayısı ile alacağın tahsil edilip edilmeyeceğinin yargulamayı gerektirmesi nedeniyle, takibin iptaline karar verilmesi gerekir."

Görüldüğü üzere senet metninde yasada sayılan bir hususun eksikliği nedeniyle senet kambiyo senedi vasfında sayılmamış ve icra takibi iptal edilmiştir.

Bu çalışmamızda çok ayrıntıya girmeden basitçe ve kullanıcıya yönelik bir listeleme yapmayı amaçladık. Ancak aval verme, ciro, ciro şekilleri, cirantaların sorumlulukları vesair

bir çok hususun yasayla ayrıntılı şekilde düzenlendiği ve düzenlemelere aykırılıkların da hakkın ileri sürülememesi dahil bir çok müeyyide ile muhatap olacağı bu itibarla bu çalışmanın niteliği itibarıyla tüm durumları karşılamadığı unutulmamalıdır. Bu itibarla miktar ve nitelik bakımından işin sizin için önemi farklılaştıkça konu hakkında bilginizin de farklılaşması gerektiğini ve bir çok kere tavsiye ettiğim gibi bu hususta da hukukçunuzdan destek alabileceğinizi hatırlatmak isterim. Unutmayın baştan alacağınız bir destek, bir sistem kurma faaliyeti ve belki ilgili personelin bu hususta eğitilmesi maliyeti, sonradan ortaya çıkacak maliyet ve neticelere göre çok ucuz olacaktır.

Hepinize bol kazançlar, hayırlı işler dilerim.

